

Sedmi deo

DOKUMENTI NEZAVISNE DRŽAVE HRVATSKE

BR. 1

RAZGOVORI DOBROSAVA JEVDĚVIĆA I VJEKOSLAVA VRANČIĆA

Zagreb, 6. IV. 1942.

Dr. V. Vrančić, obći upravni povjerenik
za obalni pojas na Sušaku.

IZVJEŠTAJ

*o političkim prilikama u oblanom pojasu, posebice gledom
na pacifikaciju.*

Zapovjedništvu II. Armate nastoji umiriti područje na kome se nalazi. U tom radu polazi se sa stanovišta, da su četnici nacionalistički elemenat, pa se u svrhu umirenja upotrebljavaju u prvom redu politička sredstva. Neprijateljima smatraju se samo partizani. Razlozi takvog načina rada su i strategijski: izgubiti što manje vlastitih snaga. Talijani su uvjereni, da se političkim sredstvima može pacificirati dobar dio pobunjenika.

U tom smislu treba tumačiti i postupak Talijana prema četnicima (pregovaranja, upotreba pojedinih prvaka pobunjenika za izvještavanje i t.d.), kao i razne zahtjeve, koje zapovjedništvo II. Armate stavlja na naše vlasti (otvaranje pravoslavnih crkava, vraćanje imetka pravoslavcima, puštanje iz zatvora, namještenja u državnu službu, dodjeljivanje mirovina i si.).

Neraspoloženje Talijana prema ustašama potječe od rada pojedinih ustaša, od promičbe pravoslavaca protiv ustaša i radi toga, što su u većini naših mjesta naši ljudi nastupali prema Talijanima nezgodno, skoro neprijateljski. Radi toga i oštar postupak prema našim ljudima kod kojih je nađeno oružje nakon proglašenja II. Armate od 7. IX. 1941. Da nijesu iste mjere poduzeli protiv četnika dva su razloga: prvo, da im se ne zamjere, kako bi s njima mogli pregovarati, drugo, da ih mogu upotrebiti protiv partizana.

Iz razgovora s vodećim čelnicima II. Armate (general Roatta, general Dalmazzo, general De Biasio, pukovnik Morgari i t.d.) mogao sam razabrati dvije temeljne misli, koje određuju držanje Talijana prema našim vlastima i prema pravoslavcima:

1.) *Talijani očekuju i traže od naše vlade, da ih ona u njihovom radu pomogne političkim sredstvima:*

2.) *Talijani žele prilikom akcije čišćenja upotrebiti četnike protiv komunista.*

Da udovoljim prvom očekivanju Talijana, poduzeo sam u smislu datih mi ovlasti neke manje mjere u Ogulinu, Gospiću, Senju, Mostaru i Dubrovniku (mirovine, namještenja, imovinska pitanja i si.) stoje kod Talijana imalo dobrog odjeka.

Drugu misao Talijana iskoristio sam u tu svrhu, da ih uvjerim, da bi bilo potrebno naoružati u miešanim krajevima i naše milicionere, a u čistim hrvatskim općinama uspostaviti oružane ustaške postrojbe. U savezu s time, dozvoljeno je našim milicionerima čišćenje okolice Graca kod Makarske od komunista, te su naoružani naši milicioneri u Blagaju kod Mostara. General Roatta dao je načelan pristanak i za ustrojenje ustaških postrojba u čisto hrvatskim općinama II. pojasa s time, da se o tom mora sporazumjeti i s Rimom.

Tokom razgovora s Dobrosavom Jevđevićem u Splitu (23. III. 42.) i Dubrovniku (29. III. 42.), Radmilom Grđićem u Splitu (23. III.), te častnikom II. Armate za izvještajnu službu De Matteisom mogao sam ustanoviti sljedeće:

Grđić i Jevđević su Srbi nacionalisti, antikomunisti, anglofili, ali u radu za svoju stvar istovremeno i u rukama Talijana.

Grđić je politički radnik manjeg kalibra, on vodi političku, ideološku stranu borbe dok je Jevđević zauzet vojničko-četničkim pitanjima. Jevđević je intelektualni vođa' lijevog krila Dangićeve fronte, on igra kod II. Armate onu ulogu, koju Dangić igra kod njemačkog vojnog zapovjedništva u Beogradu. Obojica imaju veze s Beogradom i s Londonom preko Carigrada i Kaira.

Kada su propali pregovori Dangića s Nijemcima 2. II. 1942., Jevđević je doveo u Kifino Selo kod Nevesinja zapovjednika Dangićevog stožera majora Boška Todorovića i kapetana Branka Soškića, te je na 19. i 20. II. vodio pregovore s Talijanima o suradnji protiv partizana na području istočne Bosne i istočne Hercegovine. Sporazum o toj suradnje je postignut s time, da će Talijani okupirati i istočnu Bosnu. Ova zamisao je Dangićeva, odnosno Jevđevića, jer mi je Jevđević rekao:

"Zašto vi Hrvati ne bi mogli pristati da Talijani čiste istočnu Bosnu, kada smo mi Srbi na to pristali?"

Satnik De Matteis nadopunio je Jevđevića time, da je Jevđevićeva misao, da Talijani okupiraju istočnu Bosnu, našto oni, Srbi, pristaju, jer imaju povjerenja u talijansku vojsku, pa zašto Hrvati, kao saveznici Italije ne bi na tom mogli pristati.

Jevđević je nato nadodao, da istočnu Bosnu mogu umiriti samo Talijani u suradnji s četnicima, jer se četnici ne bi mogli boriti protiv partizana skupa s hrvatskim domobranima, nikako s ustašama, a niti s Nijemcima, jer da su Nijemci prilikom čišćenja istočne Bosne u siječnju 1942. poubijali 450 pravoslavnih žena i djece u Rogatici. Ova intriga protiv Nijemaca "dokazana" je i "originalnim" svjetlopisima, koje je Jevđević dobio od Mije Šantića i predao Talijanima. De Matteis i pukovnik Morgari potvrdili su mi, da oni raspolazu tim svjetlopisima.

Iz ovih razgovora jasno je, da je ideja okupacije istočne Bosne po Talijanima u stvari zamisao Dangićeve, koja je kod Nijemaca propala, pa ju je onda Jevđević na zgodan način ijednom uspjelom intrigom protiv Nijemaca nametnuo Talijanima. Odatle i talijanski prijedlozi u Abazzi-i koncem veljače 1942., da oni okupiraju istočnu Bosnu i preuzmu civilnu vlast u svrhu pacifikacije.

Unatoč svih tih pregovora između Talijana i četničkih vođa, II. Annata se nije prema četnicima kompromitirala nikakvim čvrstim političkim obećanjima. Talijanska obećanja glasila su, koliko sam mogao ustanoviti:

"Tko se bude lojalno držao, biti će nagrađen poslije rata".

Da Jevđević nema čvrstih obećanja dokaz je i to, što me je posebno potražio u Dubrovniku i saopćio mi, da bi želio sa mnom razgovarati na samu bez Talijana, jer daje vidio, da ja imam najbolje namjere, da nešto učinim za umirenje pučanstva. Rekao je izričito, da je on u stanju obustaviti četničke borbe protiv hrvatskog domobranstva na području čitave istočne Bosne.

Grđić je sazeo svoje misli u kratko ovako:

1. "Mi smo Srbi, te ne živimo samo od namještenja i mirovine, nego i od ideala;
2. Treba organizirati pravoslavnu crkvu, da bi se suzbio komunizam;
3. Treba pustiti na slobodu sve nedužne Srbe;
4. Treba urediti mirovine Srbima i primati ih u državnu službu.

5. Treba Srbima, koji su kod kuće, ili njihovim nasljednicima vratiti imetke".

Dr. Novica Kraljević, poznati pisac rezolucija Papi i Mussoliniju, s kojim sam razgovarao u Dubrovniku 29. III., pledirao je u prvom redu za dozvolu rada pravoslavnoj crkvi.

Iz svega gornjega slijedi, da je pravoslavicima dojadilo četovanje, u prvom redu, jer se sada međusobno ubijaju, te da bi bili voljni i sami raditi na pacifikaciji. Svi traže, da hrvatska vlada učini koji veći korak, koji bi stvorio psihološke preduslove za rad na umirenju. Radi udovoljenja talijanskim zahtjevima u tom pravcu, kao i radi dobivanja pojedinih četničkih prvaka za rad na pacifikaciji, trebalo bi po mome mišljenju učiniti žurno sljedeće:

1. pustiti na slobodu sve neopasne i nedužne pravoslavce putem milosti
Poglavnika;

2. primati u službu lojalne pravoslavce, olakšati postupak kod rješavanja ovih molba, naročito obzirom na preporuku ustaških dužnostnika;

3. urediti mirovine pravoslavicima, gdje je to god moguće;

4. olakšati vraćanje imetka pravoslavicima, odnosno njihovim nasljednicima;

5. dati hranu i sjeme lojalnim pravoslavicima;

6. pozvati u službu pravoslavce oružnike i rizničke straže i upotrebiti ih u hrvatskim krajevima;

7. u smislu gornjih mjera dati točne upute svim ministarstvima, državnim tajništvima i državnim poduzećima, te velikim županima i kotarskim predstojnicima, kao i GUS, da bi se te mjere u stvari i provele.

Uvjeren sam, da bi te mjere doprinijele našoj vanjskoj i unutarnjoj konsolidaciji.

Za Dom Spremni!

Dr Vjek. Vrančić

Arhiv VH, A. NDH, k. 242, reg. br. 5/1-1,
Zbornik XIV, 1, str. 899-902

BR. 2

RAZGOVOR USTAŠKIH I NEMAČKIH PREDSTAVNIKA SA JEVĐEVIĆEM U DOBROM POLJU

Zagreb, dne 11. rujna 1942.

Nezavisna država Hrvatska

Glavni stan poglavnika

GSP. Br.: 1969

^

' "

1942.

P r e d m e t :

1. - Ministarstvu vanjskih poslova,
2. - Ustaškoj nadzornoj službi,
3. - Ministarstvo unutarnjih poslova,
4. - Sastav.

Glavni stan Poglavnika primio je od Hrvatskog generala kod 718. njemačke pješačke divizije izvještaj častnika za vezu satnika Olszewskog, koji je prisustvovao razgovorima između Njemačkih predstavnika i četničkog vođe Jevđevića dana 4. rujna o.g. u Dobrom Polju, koji se naslovu znanja radi dostavlja kako sliedi:

"Četnički politički povjerenik Dobrosav Jevđević izrazio je putem zapovjednika njemačke bojne lit/738 u Trnovu želju da se sastane sa predstavnicima zapovjednika 718. pješ. div.

Sastanak je ugovoren u Dobrom Polju (8.5 km j.i. od Trnova) za 4. 9. 1942. u 15.00 sati i ja sam od strane 718. pješ. div. pozvan da budem prisutan kao posmatrač Hrvatskog generala kod 718. pješ. div.

Krenuli smo iz Konaka u 13.15 sati, u prvom samovožu gist. bjk. Geitner, glavari stožera 718. pješ. div., bjk. Strecker, koji preuzima dužnost premještenog bjk. Geitnera i ja; slijedilo je 5 motorkotača, a iza njih 2 osobna samovoza sa poljskim oružnicima.

U 14.00 sati stigli smo u Trnovo. Tamo nam se je priključio zapovjednik bojne III/738, stk. Schmid; vožnju smo nastavili u 14.20 sati; na Rogoju (6 km j.i. od Trnova) smo naišli na prvu četničku stražu: 2 x 3 naoružana četnika sa obje strane ceste; pozdravili su nas na vojnički način, a i dizanjem ruke.

U 14.50 sati bili smo u Dobrom Polju. Dočekali su nas pred kafanom četnički predstavnici: Dobrosav Jevđević (u sivom odijelu vojničkog kroja bez oznake čina), topn. stk. Kovačević i jedan topn. ndp. (u odori jugoslovenske vojske) i jedan bradati četnik (u četničkom narodnom odijelu). Pred kućom je stajao jedan osobni samovoz "Mercedes" i bilo je tu okupljeno 10-15 naoružanih četnika od kojih je svaki imao oko pasa 10 talijanskih ručnih bombi. Četnički predstavnici su bili naoružani samokresima. Na šajkačama nose četnici tvornički izrađene značke od bijelog lima: bijelog orla bez krune sa mrtvačkom glavom i kostima i na dnu sa mačevima.

Obostrane pratnje ostale su na prostoru pred kućom, dočim smo mi, njih četvero i nas četvoro, ušli u prostranu sobu seoske kafane.

Za četnike je govorio Jevđević i to dobrim njemačkim jezikom; samo u dva maha upleo se je bradati četnik u razgovor, te se je tom prilikom pokazao kao intelektualac sa solidnim - očigledno u toku školovanja ili studija njegovanim - znanjem njemačkog jezika.

Četnici,

Jevđević je izrekao svoju zahvalnost, što su se "gospoda častnici" odazvali njegovoj molbi i došli na sastanak s njima, koji predstavlja 12.000 naoružanih četnika.

Podvukao je rješenost četnika, da održavaju dobre odnose sa okupatorima i da ih ne uznemiravaju. Ovo da vriedi i za četnike Plemića i Derikonje, koji također imaju striktno zapovijedi da ništa ne poduzimaju protiv njemačkih četa. Kada je Jevđević od strane bjk. Geitnera napomenuto, da su četnici nedavno napdali i rušili šumsku željezničku prugu Semizovac - Ivančići i da je tom prilikom poginulo nekoliko njemačkih vojnika, Jevđević je izjavio da mu taj slučaj nije poznat i okrivio je za njega odmah Milorada Novosela kao četničkog vođu, koji je odkazao poslušnost, proglašivši se samostalnim.

Napad na III. domobransku radnu bojnu Jevđević je sam od sebe priznao kao demonstraciju protiv novačenja pravoslavnih. Poslao je jednu brigadu po ove pravoslavce, koji se sada nalaze u četničkim redovima. Bjk. Geitner je osudio napad na Ravnoj pl. tim više što je III. domobranska radna bojna radila za njemačku vojsku preporučio je Jevđeviću da se u buduće okani ovakvih demonstracija.

Partizani,

Jevđević iznosi da se njegovi četnici uspješno bore protiv komunista i da su svoj prostor od komunista podpuno očistili. Tvrdi da se komunizam širi u hrvatskim krajevima i navada kao dokaz Ličku sovjetsku republiku, koja postoji već deset mjeseci.

Upozorava na novu partizansku brigadu, koja iz okolice Pjenovca (9 km z. od Han Pieska) nadire u pravcu Kmševaca (10 km j.z. od Pjenovca) i Knežine (10 km. j.j.z. od Pjenovca). O toj brigadi gaje obavestio Neđo Borovčanin sa Devetak pl. (12 km. j.ji- od Han Pieska), napomenuvši da se je od nje oko 60 partizana pod vodstvom krvoloćnog Vojislava Đokića (bivšeg jugosl. bjk., poznatog iz mariborske komunističke afere) i Miše Jokanovića spustilo u Vlakovo (6 km. s.z. od Ilidže) i Osjek 3.5 km. s.z. od Ilidže). Osim toga ima i u Igman pl. partizanskih grupa.

Povodom pokreta Partizana tuži se Jevđević na slabu vezu. Viesti stižu dosta kasno, tako da se na pokrete partizana ne može na vrijeme reagirati.

Tuži se na izravnu i posrednu pomoć, koju partizani uživaju od domobranstva. Tvrdi daje domobranstvo nepouzđano i daje 80% domobranskih častnika i domobranske momčadi spremno preći partizanima, bilo od straha, bilo iz naklonosti. Žali što nije prije došlo do sastanka, dok je imao pismo partizana Tome Međe, upućeno jednom domobranskom častniku posade Vrhprača ili Bistrica. U tome se pismu potvrđuje primitak streljiva; pismo je puno intimnih suradničkih poruka i dokazuje uzku vezu. Jevđević kaže, da je poznata stvar, da partizani primaju streljivo od domobranstva. Pismo Tome Međe je predato talijanskom zapovjedništvu.

Odnos prema državi i problem istočne Bosne.

Crvena nit u izlaganju Jevđevića je uvjerenje, da njegovi ljudi nikada neće priznati hrvatsko vrhovništvo i da ne žele nikakav dodir sa ustašama. Organska mržnja između pravoslavnih i ustaša je nepremostiva prepreka. Govoreći o problemu istočne Bosne, spominje njemu poznate napore generala Badera kao vrhovnog njemačkog zapovjednika u Srbiji, da se izposluje revizija granice u korist Srba, kojima je trebalo biti prepušteno deset pograničnih kotareva. Kritizira što su Hrvati okupirali krajeve, u kojima Hrvata uobće nema.

Dosljedan nepriznavanju Nezavisne Države Hrvatske, ne priznaje ni četničke odrede, koji su sklopili sporazum sa hrvatskim vlastima (Ozrenski, Trebavski i Borjanski), kao svoje ljude i govori o njima sa omalovažavanjem.

Kaže da bi se državopravni položaj Bosne i Hercegovine mogao privremeno promjeniti priznanjem autonomije u okviru Nezavisne Države Hrvatske i da bi se tako mogao sačekati kraj rata. Četnici bi u takvom izlazu, koji je već "sa stanovite strane" pokretan, vidjeli privremeno rješenje problema istočne Bosne, pa bi se njime u tolikoj mjeri pomirili, da bi priznali hrvatsko vrhovništvo kao "okupatorsku vlast", ili bi ga barem kao takvu smatrali. U autonomnoj Bosni i Hercegovini bi Njemačkoj poslužili kao jamci muslimani, prokušani prijatelji Njemačke iz prijašnjeg i sadašnjeg vremena.

U svome odgovoru bjk. Geitner pokazuje, da mu nastojanja gnrl. Badera u pravcu revizije granice nisu nepoznata, ali naglašuje da istočna Bosna za sada "vorläufig" pripada Hrvatskoj Državi (Jevđević ga sa podsmjehom izpravlja: "Nezavisnoj"). U ostalom je ovo politički problem, čije rješavanje ne spada u djelokrug vojske. Zato stvar ne može biti predmet razpravljanja.

i

Odnos prema okupatorima.

Veliku važnost polaže Jevđević na dobre odnose sa okupatorima. Oslobođen tokom razgovora, nudi njemačkoj vojsci sa lukavim osmjehom "*prijateljstvo svih Srba*" - prijateljstvo, ne samo korektno odnose - ako mu se dađu samo na deset dana slobodne ruke. Domobranske posade nebi dirao i one bi mogle ostati na svojim mjestima. Ali ustaša bi u ovih deset dana u istočnoj Bosni nestalo. Njemačka vojska bi ovih deset dana morala ostati desinteresirana u pitanjima istočne Bosne, a poslie toga bi mogla uspostaviti svoje posade gdje god bi htjela. Za ustaše kaže, da se dobro bore, dok su nadmoćni, domobranstvu poriče moralnu snagu.

Bjk. Strecker prigovara Jevđeviću da se ponajviše bavi političkim problemima o kojima neće moći rješavati 718. pješ. div. a ni predpostavljeno joj zapovjedništvo; tok današnjih razgovora će se ipak prosliditi službenim putem: "Vi ćete razumjeti, g. Jevđeviću, da smo vezani na odredbe i na službeni put. I Vi se držite primljenih uputa. Sada u smislu dobivenih zapoviedi mirujete, a dok Vam Draža Mihailović jednoga dana zapoviedi $J^{\wedge} \wedge r^{\wedge} J^{\wedge}$ neprijateljstva, Vi ćete smjesta odpočeti sa napadima". Poslie tipičnog $J^{\wedge v}$ $^{\wedge v} o$ g osmjeha i trenutnog iznenađenja Jevđević je odgovorio: "Odakle

dolazite na Dražu Mihailovića? Ja Vam mogu reći daje on zapoviedio pomirljivo držanje prema okupatorima; tek kada budu Rusi u Sofiji i Englezi u Budimpešti, rekao je, doći će vrijeme za obračun sa okupatorima. A koliko ja poznajem njemačku vojsku, taj trenutak neće uskoro doći". - "Nikada, budite uvjereni, g. Jevđeviću" odgovorio je bjk. Strecker. Svoju podčinjenost Draži Mihailoviću nije Jevđević porekao.

Ne uzevši traženje onih "10 dana" ozbiljno, bjk. Geitner je ovaj Jevđevićev priedlog odbio.

Zahjevi četnika.

U prvom redu je Jevđević tražio dozvolu prekoračenja demarkacione linije od strane četnika, u slučaju da oni progone partizane. Bjk. Geitner je ovo traženje odbio, predlažući da se u takvom slučaju obavijesti najbliže njemačko zapoviedništvo o toku borbe, tako da [će] se borba na granici demarkacione linije voditi zajednički, a njemačka će vojska na području njemačke interesne zone preuzeti i nastaviti borbu i potjeru partizana.

Bjk. Geitner preporuča za ovakve slučajeve najkraći izravni način izvještavanja, a ne zaobilazni put preko talijanskih zapoviedništava.

Jevđević se tuži na vezu, jer znade proći dosta vremena, dok mu stigne koja važna viest. Moli da se njegovim teklicama dozvoli prolaz, Bjk. Geitner predviđa propuštanje teklica u žurnim slučajevima i uz predhodnu prijavu kod njemačkih posada.

Dalje predlaže Jevđević zajedničku krugovalnu vezu, na što mu bjk. Geitner daje neodređen odgovor.

Jevđević izjavljuje da bi četnici preuzeli pod kakvim bilo jamstvom održavanje reda i mira u istočnoj Bosni od Sarajeva sve do Višegrada. Jamči da bi cestovne i željezničke veze bile podpuno sigurne. Domobranske posade bi mogle dalje postojati, samo ustaše bi morali izprazniti izistočnu Bosnu. I u Hercegovini vlada slično stanje; tamo četnici održavaju sa domobranskim posadama dobre odnose. Ovaj priedlog bjk. Geitner nije mogao prihvatiti.

"Samo njemačku vojsku" moli Jevđević za slobodan prolaz do Višegrada, kuda bi ponekad putovao u svrhu davanja uputa svojim privrženicima. Sa hrvatskim vlastima ne bi želio da ima posla. Hvali se, da se je u Ragusi (ne kaže "u Dubrovniku") sastao sa ministrima, gg. Košakom i Bulatom i da su mu oni stavili izvjestne priedloge. Do sporazuma nije došlo samo zato, jer on nije mogao priznati hrvatsko vrhovništvo. I ovaj priedlog odbija bjk. Geitner sa napomenom, da nije poželjan slučaj, sličan onome sa Tunguz-Perovićem.

Razlozi pobunjeničkom pokretu.

Opravdavajući pobunjenički pokret četnika, Jevđević tumači, kako se je narod u travnju 1941. bio pomirio sa sudbinom. Nije bilo novačenja, oružane vježbe, pa je svet prežalio i izgublenu državu i mislio u radu sačekati kraj rata.

Odjednom je oko Vidovdana odpočelo ubijanje u masama. Pučanstvo se je trglo, pobjeglo da spasi život i prihvatilo oružje da se brani.

Iznosi kako je na njega djelovalo, kad je svojim očima - vidjeo 157 lješeva zaklane nevine djece i kad je u Sumancima (6 km. s.i. od Čapljine) dao iskopati 1.762 lješa pravoslavnih, koji su tamo prošle godine ubijeni. I Talijani su imali prilike da se nad ovim lješevima zgražaju.

Bolećivo spominje Jevđević iduću zimu, tokom koje predviđa u istočnoj Bosni revoluciju gladi. On za svoje četnike ima još 2-3 mjeseca hrane, pa prosto nezna šta će biti, kad se ova hrana pojede. Iz šljiva se kod četnika pravi pekmez, a Talijani im pomažu sa hranom, samo traže da im se plaća zlatom, a zlato vec ponestaje. Bjk. Geitner je Jevđevića umirio u pogledu prehrane iztočne Bosne i rekao mu, da su već poduzete potrebne mjere i da se pričuve hrane prikupljaju.

Pošto je Jevđević iscrpio nabranje svojih želja, rekao je, da uzima na znanje da mu se nisu mogla dati nikakva obećanja vojničke naravi. Bjk. Geitner je ovu izjavu upotrebio da zaključi razgovor.

Oprostivši se, napuštamo kafanu. Bezpriekorna učtivost tokom celog razgovora poremećena je jedino upornim omalovažavanjem Nezavisne Države Hrvatske od strane Jevđevića, izražavanim manje riečima, a više osmjesima i nedokrajčnim aluzijama; ozbiljnost razgovora dovedena je u pitanje jedinim priedlogom, koji je Jevđević meni stavio, kada smo poslie završenog sastanka u 16.00 sati napuštali kuću: da mu se za 4 haubice sa 1.000 granata dadnu gorski topovi.

Kada smo izašli iz kuće našli smo se pred aparatima nekolicine njemačkih vojnika i jednog četnika, dobro građanski odjevenog sa opancima na nogama.

Vratili smo se u Sarajevo u 17.15 sati.

Tokom jednosatnog razgovora, vođenog u glavnom između bjk. Geitnera i Dobrosava Jevđevića, ostao sam u ulozi posmatrača vieran, a ovdje sam predmet i način viećanja opisao".

Po nalogu zapovjednika
Glavnog stana Poglavnika,
General (Prpić)

(M. P.)

Arhiv VII, A. NDH, k. 310, reg. br. 12/1-5,
Zbornik XIV, 1, str. 903-908

BR. 3

SPORAZUM SLAVKA BJELAJCA SA PREDSTAVNICIMA NDH

NEZAVISNA DRŽAVA HRVATSKA - VELIKA ŽUPA
GACKA I LIKA

T. broj: 1446/42

Predmet: Zbliženje hrvatskih vojnih
vlasti i četnika

Gospić, dne 1. siečnja 1943.

1. - *Predsjedništvu vlade* - g. pomoć, predsjednika *Dr. Vrančića*
2. - *Ministarstvu unutarnjih poslova*. - Tajništvo Zagreb
3. - *Glavno ravnateljstvo za javni red i sigurnost* - Zagreb
4. - *Opće upravnom povjereničsh'u kod "Supersloda"* - Sušak

Dne 17. prosinca 1942 godine u prostorijama kotarske oblasti u Otočcu došlo je do sastanka između naših voj. vlasti i četnika.

Naše vojne vlasti bile su zastupane po bojniku zapovjedniku posade *Sulejmanpašiću Kuhad-Becu*, a četnici po zapovjedniku četničkih odreda za kotarsku zonu majoru *N.Dekiću*¹ i kapetanu *Dahoviću*. [Jovo]

Načelno je sporazum postignut u sledećem:

1. - Obostrano sprečavanje izazivanja incidenata, te strogo kažnjavanje izazivača, kao i interniranje nepoćudnih, koji bi sporazum ometali.

1 Nikola (alijas). Pravo im, i prezime Slavko Bjelajac, komandant četnika Gacke zone.

2. - Zajednička suradnja u stvarima državne službe.
3. - Osiguranje Otočca i okolice od partizanskih napadaja.
4. - Vojnička suradnja po odlasku talijanskih postrojbi, što će se u budućim dogovorima utvrditi, kao i sve nastale potrebe oko zблиženja i zajedničke odbrane od neprijatelja.

Razgovori su vođeni u duhu iskrene saradnje i nastojanja, da se odnosi poprave. Moli se prednje uzeti do znanja. -

Za dom spremni!

; ;

Zamjenik velikog župana
P o d ž u p a n :
(Dr Stanko Ilić)
Dr Ilić

(MP)

Arhiv VII, A. NDH, k. 230, reg. br. 32/3-1,
Zbornik XIV, 2, str. 1055

i ; i 'u'
V < v j p - ' • - ' : : : i ^ ^ e / ^ / r
. . 17. j; I-'! •!•: o. j-Jé,««e l-tdegsj«' 1343.-

ti ; •
), — :. •! ; -U « r.pcwj.jiffitBjftSftika ir.YJi^SCa
: : - ' ! • ' v ; ; USVA^Tsjniiitvo-
rL.Šr: M: vvu JfcVUI'KES 1 Ža<«
!.-•;... iir.:^: ^: : •:;< KOt "i.ujsxraioè«" - ,

"> »X>JL?»2gg;:i3s«a ĪS4Ī ^»s-ite «jjroitoriJoöB^tetjW^-fcb oblasti,
a ?;«vrtš r-w.txrM ns'üili voj.tiàati }'.2<inike. \ j
i j ;s: |h.:~ii M l * sa smi: Wjvajo. jso fecja^!; 1
«...» iettici po zwfojycanikuSetiiekiini :
ttöru'-Jt a;.- 5"»! i. u I; i i flSimri*!!-' • ;
• Jt äif-öi! >ar jo; ii^mii, a ;,;iss.u:éca; '• •••! • ;
: ! • ; -'N" iitrttlj^a^S^ittiate'tls strogo J
T ^sjr: i J«t<-r.lfaa liosaiSsHmiH b»oji >i ipöras!® • ?
-VA.Ī.- sv. " /•Ä^.;;):-^;,-
JA.-' "jk^eSSJus i'r-j» u rtv»r\$>»i èr'Sarm» idüSbv,- •-n
,/i-• : :S<.-ije i: 3 «Ö.jwrtaBB3Uilc\$&';9»yaç»i».*

> c. a bi;' •• ; <<• i ;<B Hotele /sotrititseMiko fibliSe- \
rrj s N« v '-Ii, • ; r l. ' ' ... >
; v; i i ? > *;<> U lusrtójaja 1 iicctajf:«Jri,iSa

- i t
; jtlife TSlilOg SB^QSlI'
, N I 8 » a s ; ;

ts'ni / A ^ ' ; / f r ft'

•, t

, ' . -ie»><? , / _____ ~S•

s

s

DOBROSAV JEVDĀVIĆ TRAŹI OD VLASTI NDH BOLNIĀKE USLUGE ZA ĀETNIKE

NajŹurnije - osobno na ruke

Zapovjedništvo
6 pješaĀke divizije
Op. Broj 823/taj.

U Mostaru, dne 25 sijeĀnja 1943

Predmet: preliminarni razgo-
vori sa JevĀvićem.

- GLAVNOM STOŹERU DOMOBRANSTVA "Op." - 3
- OBĀEM VOJNIĀKOM POVJERENIKU N.D.H. - SUŹAK

Danas je u privatnom stanu oruŹniĀkog pukovnika g. Stjepana Jakovljevića zapovjednika 6. oruŹniĀke pukovnije, odrŹan prvi sastanak predstavnika naŹih vlasti sa voĀom Srba Dobrosavom JevĀvićem. Od naŹe strane bili su prisutni Veliki Źupan Velike Źupe Hum g. Petar Zlatar, podpisani i zapovjednik 6. oruŹniĀke pukovnije g. Stjepan Jakovljević. JevĀvić je ovaj sastanak uvjetovao time, da na njemu ne uzme uĀeŹa StoŹernik i da se isti ne odrŹi u sluŹbenoj zgradi Velike Źupe ili divizije. Na ovom sastanku rekao je JevĀvić u glavnom sledeće:

1. - Da je opunomoćen voditi i zakljuĀiti pregovore sa predstavnicima domo-
branstva, ali ne i sa upravnim i politiĀkim vlastima. MeĀutim time on ne iskljuĀuje raz-
govore i sa Velikim Źupanom u cilju pacifikacije.

2. - Źali se na dosadanju obskrbu kotara Konjic, Mostar i Nevesinje hranom.

3. - Źeli da se sve ĀetniĀke snage bacaju u nemilosrdnu borbu protiv partizana.

4. - Da Źeli uĀiniti sve za ostvarenje snoŹljivog stanja u Hercegovini, za prestanak
uzajamnog vriedanja, pljaĀke, nasilja itd., za povratak izbeglica kotara Stolac svojim
kućama, Źto uslovljava osiguravanjem podizanja i popravke poruŹenih domova, orga-
niziranjem prehrane i primoravanjem izbeglica na najintenzivniji rad oko rane sjetve, itd.,
jednom rijeĀju Źeli sa svoje strane uĀiniti sve za pacifikaciju Hercegovine.

5. - TraŹi pruŹanje naŹe bolniĀke pomoći Āeticima i teŹkim bolesnicima iz borbi
protiv partizana.

6. - Da je milicija Dr Ismeta Popovca ustrojena protiv njegovih intencija i da je
samo njegovim naporima predviĀeni broj od 8.000 smanjen na 2.500 milicionera-musli-
mana.

7. - Dozvoljava mogućnost postojanja i uvida pojedinaĀne pojave nasilja,
vriedanja i pljaĀke od strane Āetnika, ali kaŹe, da su redovito u pitanju divlji Āetnici,
odnosno u koliko su u pitanju organizirani Āetnici, da se protiv njih postupa najstroŹije -
redovito se strijeljaju. (KaŹe, da je baŹ ovih dana streljano oko 35 Āetnika; vojniĀki sud
im je u Kalinoviku).

8. - Daje dolazak 1 Āete crnogorskih Āetnika u s. Bijelo Polje (10 km sjeverno od
Mostara) predviĀen baŹ zbog toga, da se pohvata tamoŹnja samovoljna skupina Āetnika i
da im se onemoguće dalje pljaĀke i nasilja.

9. - Da je velika talijansko-ĀetniĀka predviĀena akcija uperena jedino protiv par-
tizana i da Āe on, kao zapovjednik svih Āetnika, strogo voditi raĀuna, da tako i bude.

Na ovom sastanku donieta je zajedniĀka odluka, da se odredi jedno mjeŹovito pov-
jerenstvo za kotar Konjic, Mostar i Nevesinje, koje Āe rieŹavati sve nesuglasice i sporove
izmeĀu naŹih oblasti odnosno pojedinaca i Āetnika. U ovo povjerenstvo sa svake strane
imaju uĀi po 3 Ālana.

O održanom sastanku pismeno je obaviješteno zapovjedništvo talijanske divizije "Murge" ["Murđe"] u Mostaru, po priloženom konceptu.

Zapovjednik, pukovnik
Sarnbek
Sarnbek

Žurno

Arhiv VII, A. NDH, k. 230, reg. br. 48/1-6,
Zbornik XIV, 2, str. 1057-1058

BR. 5

ČETNICI I FAŠISTI PALE I PLJAČKAJU SRPSKA SELA

GLAVNO RAVNATELJSTVO TA JAVNI RED I SIGURNOST - MINISTARSTVU VANJSKIH
POSLOVA.

Broj R. S. Prs. 2317-I-C-1943.

Zagreb, 11. veljače 1943.

I z v e š t a j

(Izvadak)

Oružnička postaja Plaški dopisom br. 25 od 24. siečnja 1943. godine javlja:

"22. i 23. siečnja 1943. godine u selima: Miščevići, Vorkapići, Mudrići, Supice, Dragaši, Kovačevići, Grkovići, Kunići [Selo] kotora Ogulin, koji se nalaze uz željezničku prugu između željezničke postaje Plaški i Vojnovac, talijanska vojska i članovi četničkog društva iz Plaškog i fašistička vojska iz Ogulina, vršili su podhvate.¹ Navedena su sela popaljena, i ljude koje su zatekli kod kuće većim delom su streljali, a sve blago od seljaka sa sobom otjerali. Šteta je velika, a ne utvrđena

Nadstojnik općeg odsjeka:
(Dr Vučić)

Arhiv VII, A. NDH, k. 271, reg. br. 8/2,
Zbornik XIV, 2, str. 1061

¹ U pomenuto vrenie, u Plaškom, tu se, pored većeg broja četnika, nalazila i četnička komanda za Liku sa komandantom Jovićem i njegovim Milićem čelu od italijanskih trupa u akciji paljenja i pljački učestvovali su i: e qvi divizije "Lombardia". U pomenutim selima živeli su isključivo Srbi koji su bili odani narodnooslobodi iackom pokretu.

ČETNICI I PRIPADNICI VOJSKE NDH ZAJEDNO KOD GACKA

Brzjavka

20 domobrana sa 20 milicionera smješteno u prvo utvrđenje sjevero-zapadno od Gacka u drugo i treće utvrđenje sjeverno od Gacka smješteno po 40 milicionera. Maltu prema Gračanicima drži 30 domobrana sa 3 talij. vojnika. Naše zasjede drže milicioneri. Ostala utvrđenja četnici koji su se povratili. Noćne ophodnje daju milicioneri zajedno sa četnicima. Povezanost sa Gračanicom, Kulom, Stepenom i Avtovcem. Prema dobivenim podacima Ulog sjeveroistočno od Nevesinja zauzeli partizani. Sinoć jedan bataljon crnogorskih četnika otišao prema selu Borču preko sela Vrbe.

1

Po zap Gacko br. 144/taj

ZAPOVJEDNIŠTVO

6. PJEŠAČKE DIVIZIJE

Broj 2945/taj.

U Mostaru, dne 22. III 1943.

Tčk. 5. op. dnevnika za 22. III 43.

U spise

Glavar stožera

Glavnostožerni satnik,

Šimoković

Šimoković

Arhiv VII, A. NDH, k. 103, reg. br. 33/1-1,
Zbornik XIV, 2, str. 1062

BR. 7

PAVELIĆEVA NAREDBA O BEZBEDNOM TRANSPORTU ČETNIKA POPA ĐUJIĆA PREKO ZAGREBA

Vrhovni zapovjednik

Glavni stan poglavnika

Op. Br. 11585 taj.

U Zagrebu, dne 21. prosinca 1944.

Predmet: Odpremanje četničke
skupine popa ĐUJIĆA
na područje N.D.H.

1. - Glavaru stožera
ustaške vojnice,	7. - Ministru oruž.
snaga (radi znanja)
2. - zapovjedništvu P.
T.S.J	8. - Glavaru glavnog
stožera ORSA
(oružanih snaga)
3. - zapovjedništvu
ustaške obrane,	9. - Županstvu pri
poglavniku
(radi znanja)
4. - Zčtvu. [zapovedništvu]
oružništva,	10. - Poglavnikovom
vojnomo uredu
(radi znanja)
5. - Zčtvu, državne
Redarstvene straže	
6. - Glavnom ravna -
teljstvu za javni
red i sigurnost,	

Poglavnikova tjelesna straža.

11. *Glavaru stožera
vrhovnog zapov-
jednika*

12. - *Sastavak*

13.- *Predsjedništvu
vlade (radi znanja)*

14. *Ministarstvu
vanjskih postova
(radi znanja)*

15. *Ministarstvu
unutrašnjih poslova
U.M.(radi znanja)*

Na temelju sporazuma između hrvatske i njemačke vlade odpremit će se četnička skupina popa ĐUJIĆA, ukupne jakosti oko 6000 ljudi, iz područja južno BIHAĆA i južne LIKE, prema sjeveru u NJEMAČKU. Vjerojatni smjerovi pokreta: BIHAĆ - BOS-NOVI - KOSTAJNICA - NOVSKA - DUGOSELO - ZAGREB - ZAPREŠIĆ - GRANICA odnosno GOSPIĆ - OGULIN - KARLOVAC - ZAGREB - ZAPREŠIĆ - GRANICA.

Z a p o v i e d a m

1. - da sve naše oružane postrojbe na označenim smjerovima bezuvjetno nesmetano propuste ovu četničku skupinu u svom prolazu. Tko se ogriješi ovoj zapoviedi stavit će se pred Ratni sud shodno okružnici Glavnog Stana Poglavnika br. 124/taj. od 13. 12. 44.

2. - da se četničku skupinu popa ĐUJIĆA u pokretu prema sjeveru do njemačke granice prati popratna postrojba hrvatskih oružanih snaga, koja se u sporazumu s njemačkim zapovjedništvima ima brinuti za uredan i nesmetan prolaz skupine.

3. - ukoliko pomenuta četnička skupina bude prolazila područje pojedinih hrvatskih zapovjedništava, odgovorni zapovjednici izvjestit će odmah i najžurnije Minors-Operod.

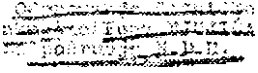
Poglavnik
Nezavisne države Hrvatske
vrhovni zapovjednik
Dr. Ante Pavetić v. r.

Za točnost:
glavar stožera vrhovnog zka. orsn.
u glavnom stanu poglavnika
Generalporučnik
Gruić [Đorđe]

MP

Arhiv VII, A. NDH. k. 233 a, reg. br. 48/1,
Zbornik XIV, 4, str. 1089

if^I l*L

1 - ^ , , , U. J An>"X

üftf«vuu.-j-oj/viVj Jisi'AijHi QaÄjaEfw^pi
 •• *»» »u',uh'j'iuu*VA
 - « i* JLiAiVp'Bi, du,®
 w- O^A VO SA d^ni SE
 I A X
 - 'iti < O .j A /- 4-1 a^aX^a/
 t - 0 JdiJ Ja 0 l U O^uJL
 y - ^"A* ill 4?00üA.axS0 /-JwU-saj
 5 ft
 YQ*ltii Itoli TI JiKuTÄ&irti 4adi
 "» utS-TÄTÜi i l VCi^OS
 LX^t Ui • Ä f "A,U LAVixU «XAI5
 XLSt * A f 2f Bai-Jp/^
 A^v— ast.(itavafc- --i>., .

i ~ /- l i i \ f** *.
 i' L / i l i , /
 I * - < «ti
 * , A , U
 * ,) , -- l

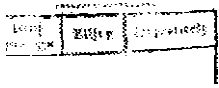
* .Vjere & ir4-ê. » li M i i j f Jlt* 3 \ r
 di'" cl c rt i^aA x i ^I-üj^TA T5
 UU jiCijC-io re

O x i «.d Ü Si < i
 SI". " i po *-ro t¹ r>
 aac «s< TI U to * t i U e urlili, v « t
 Lhsr*» i icq si e;» Si 3 < -KJY< eu.l it i-> j «l Et.
 tilt i . . c j - i .«3»
 i ^ O i I * u i ta
 i i c t^i' r i i
 t -i Ol - „ i u f X
 -i V „ i c ri. a % t
 -sJk.i. a LA 0

* A
 r A > x i r

u 4 f T

^ uv - * j
 r ,Simus tr A c o s Ä j P W
 R Z Z

' i n e t !

Katolički sveštenik, četnički vojvoda i nemački oficir

Kapetan Stevan Damjanović - Leka s nemačkim SS oficirima

Četnici i nemački okupatori

Četnici i pripadnici nemačkih SS-trupa

Četnički kapiandant u zaječarskom kraju s nemačkim oficirima

Henri Č (prvi sa desne) i nemački upravitelj za Crnu Goru pukovnik najmu (ireci zaesna) i Jakov Jovovic (drugi sleva) u Podgorici u proleće 1944.

Vojvoda Uroš Drenović s nemačkim oficirom

*Kapetan Neško Nedić (desno), major Dragoslav
Račić (u sredini) sa nemačkim kapetanom
princom Vredom (pozadi), snimljeni u Topoli
11. avgusta 1944.*

Grupa četnika s nemačkim vojnikom u istočnoj Srbiji

Vojvoda (pop) Momčilo Đujić i fašistički oficir

Četnički komandanti Milan Cvjetičanin i Brana Bogunović predaju raport italijanskom oficiru kod Bosanskog Grahova (1942)

Vojvoda Momčilo Đujić u društvu sa italijanskim oficirima

*Četnički vojvoda Pavle Đurišić i general Aleksandro Pirio Birali u Kolašinu
7. novembra 1942.*

Komandant Nevesinjskog korpusa Milorad Popović (u sredini), s italijanskim ofcirom

Četnički komandant prima naređenje od fašističkog oficira

*Vojvoda Momčilo Đujić
s italijanskim oficirom*

Četnik Lazar Tomić sa ustaškim (levo) i domobranskim oficijom (desno)

Vojvoda Uroš Drenović sa ustašama i domobranima

*Radoslav-Rade Radić (desnoj s ustaško-domobranskim oficirom (u sredini)
i nemačkim oficirom (levo)*

Ustaše, domobrani i četnici

LIČNA IMENA I PSEUDONIMI

A

Aćimović Milan - 1, 2, 13, 15, **70**[^]187
 Aćimović - Žujović Mladen
 Ajbih - Cvetić Radomir
 Ajdačić Filip - 160, 164-166 >
 Aleksić Toma - 17
 Ambrozio Vitorio - 193
 Andrej - Prezelj Ivan
 Andrić Žika - 23
 Anđelković Ljubo - 109
 Ankof- 256
 Antika Anđelo - 59
 Antonesku Jon - 8, 197
 Antonić Stanoje - 35
 Antonić Zdravko - 7
 Armstrong Čarls - 11, 153, 211, **213-214**
 Arnautović Petar - 40, 42, 53
 Arsenijević Negvan - 160
 Artuković Andrija - 21
 Atanacković - 76
 Avšić Jakob Jak - 6, 218
 Azed - Vignjević Miloš

B

Baćović Petar - 5, 7, 10, 12-13, 20, 23, 25,
 55-57, 63, 65, 73-75, 79, 82, 87, 89,
 90,91,93,96-99, 101, 105, 106,
 109-112, 114, 115, 125-132, 143,
 148, 152, 183, 185, 208, 253, 284,
 294-296
 Bader Paul - 236
 Badovinac Milan - 40, 42
 Bake - 262
 Barbero - 293
 Barjaktar Muharem - 59, 88
 Baron - Jovanović Ljubo Patak
 Batričević Maja - 132
 Bazi Sans - 88
 Bejli Stenli - 9, 24, 89, 204, 207-**209**
 Beljan Mirko - 49-50
 Bemmer - 277
 Bender Feliks - 235
 Bene - Lazarević Ljubomir
 Berenc (Berens) - 271, 273-274
 Bernardo - Momčilo Đujić
 Berginac - 293, 295
 Berta - Đurišić Pavle

Besarević Savo - 187
 Bešlagić - 46
 Betner - 262
 Bi - Bi - Cvetić Radomir
 Biroli Pircio - 4, 20, 52, 128, 293
 Bižić Đuro - 43-44
 Bjelajac Stavko - 6, 22, 61, 79, 81, 87, 88,
 90, 96, 307
 Bogetić - 43
 Bogdanović Dobrivoje - 180, 181
 Bogunović Brana - 101, 105, 154
 Bogunović, kapetan - 66
 Boj Piter - 196, 197
 Bojić - 148
 Bojović Nikola - 76, 91, 94, 124
 Boljević Dimitrije - 42, 114
 Borković Milan - 2
 Borkovski Jan - 154
 Borota Gojko - 148, 181-183, 185, 187,
 277
 Borov Čanin Nedo - 304
 Božić Savo - 5, 22, 40, 42, 53
 Božović Žarko - 138
 Braniča Vinko - 21
 Branko - Ostojić Zaharije
 Brašić Ranko - 23, 186, 189
 Broz Josip Tito - 9, 24, 92, 104, 169, 201,
 205, 238, 242, 259-261, 266-267,
 269, 276
 Brozović Ivan - 49, 50
 Bulat Edo - 254, 255, 306
 Bulić Dragutin - 68-71
 Bulovan Milorad - 35
 BuljanVice- 100, 115
 Bundalo Ljubo - 157

C

Colić Mladenko - 19
 Cvenk Ladislav - 71
 Cvetić Radomir - 14, 56, 131, 145, 150,
 152, 153, 158, 159, 162, 165-166,
 208,211,213-214
 Cvetković Dragiša - 1, 128-129

č

Čačić Mihailo - 19, 153, 247-249
 Čeković Radila - 71
 Čerčil Rudolf- 183, 196, 197
 Čika Branko - Ostojić Zaharije
 Čika Đoko - Mihailović Draža
 Čika Pera - Kalabić Nikola

Ć

Ćosović Božidar Božo - 13, 68, 131-132
 Ćućuz Mirko - 154
 Ćuković Risto - 5

D

Dabović Jovan - 119, 123, 141, 307
 Dakić Bogdan - 127
 Dalmaco Renco - 56, 301
 Damjanović Stevan Leka - 152, 165, 184
 Dangić Jezdimir - 5, 23, 24, 30-31, 33, 36
 Dapčević Peko - 113, 130
 De Balzio Ettore - 301
 Degrel - 8
 Dekić Nikola - vidi Bjelajac Slavko
 De Mateis Andelo - 56, 302
 Derikonja Savo - 64, 187
 Despotović - 111
 Diković Milija - 68-70 ;
 Dimitrijević Bojan - 22
 Dimitrijević Ćirilo - Ćira - 77
 Dimitrijević Stamenko - 70
 Dimitrov Đorđe - 128
 Do - Do - Radojlović Miloš
 Dob - Lazović Zivan Zika
 Doder Relja - 183
 Dožić Gavriilo - 186
 Dragić Đorđe - 111
 Dragojlov Fedor - 38, 235
 Drašković Aleksa - 127, 274
 Drenović Uroš - 5, 22, 37, 38, 45-48, 77,
 82, 87, 96, 97, 106, 107, 155, 216,
 217, 243
 Dronja, Dr Onja - Miroslav Trifunović
 Dukić Dušan - 127
 Dum - Dum - Komarčević Vladimir

Đ

Đaković Dušan - 141
 Đangreko Frančesko - 139
 Đanuci Ettore - 102, 293-294

Dekić Radomir Đedo - 13, 16
 Đokić Vojislav - 304
 Đoko - Mihailović Draža
 Đorđević Cvetan Ceka - 68-70
 Đorđević Ljubo - 173
 Đujić Momčilo - 5, 7, 12, 16, 20-22, 25
 66, 81, 82, 88-91, 96, 97, 101, 102
 106, 138-140, 142, 154, 155,
 181-183, 185, 186, 194, 216, 243
 252, 254-256, 294, 312, 313
 Đukanović Blažo - 20, 23, 40, 51, 52, 63
 77, 129, 207, 216, 296, 299
 Đukanović Filip - 45
 Đukanović Mirko - 43, 44
 Đukanović Pero - 127, 130
 Đukić Dobrica- 103, 113
 Đukić Svetomir- 23, 148
 Đukić Vladimir Vlado - 113
 Đurđević Zivan - 14
 Đurić Cvijetin - 40, 42, 53
 Đurić Radoslav - 3, 18, 23, 57, 59, 88, 91,
 127, 146, 165-167, 169, 207, 208,
 211
 Đurić, kapetan - 16
 Đurić, potporučnik - 71
 Đurišić Pavle - 4, 7, 9, 12, 20, 25, 29, 31,
 51, 63, 64, 66, 73, 75, 79, 81, 83,
 84, 86-88, 90-94, 96, 110-111,
 129-131, 137, 153, 162, 169,
 183-185, 187, 217, 236, 238,
 239, 246-248, 271, 272
 Đurović Mašan - 13
 Đurović Vasilije Vako - 130
 Đuzepe - Đurišić Pavle

DŽ

Džafer Deva - 275
 Dželebdžić Milovan - 3, 5, 14, 15, 23

E

Emil - Stojanović Milan
 Eremić Joca - 257, 259, 260
 Esad - Marković Zivojnim Zika
 Ev - Ev - Ocokoljić Simeon Siniša

F

Fajfer - 248
 Felber Hans Gustav - 261, 262, 273, 274
 Feliks - Vučković Zvonimir Zvonko
 Ferdo - Smiljanić Dušan
 Fibig - 273 - 274

Filipović Vera - 13
Fotić Konstantin - 184, 198
Francetić Jure - 174
Fregi Ivo - 6
Fric - Smiljanić Dušan
Frike, nemački potpukovnik - 17, 68, 72
Frike - Raković Predrag
From, general - 152

G

Gajić Ilija - 43, 44
Gajtner - 273
Galeno-295
Gambara Gastone-218
Gambeto - Đurišić Pavle
Gar - Gar - Nedić Neško
Gara - Gašparević Branko
Gašparević Branko - 181, 182
Geitner - 304, 306, 307
Georgesku - 167
Germogen - 23
Georgi - Radojević Milutin
Gis - Gis - Rakić Dragiša
Glišić Miloš - 17, 68
Glogovac Vuko - 63
Glumac Stevan - 76
Gogić Todor - 165, 166
Gojnić Blažo - 118, 239
Grabovac Stanko - 45
Grdić Radmilo - 5, 20, 79, 81, 88, **302**
Grgić, ustaški pukovnik - 44
Grinlis - 153
Grinjolo Tomazo - 138, 295
Gruić Đorđe - 23, 313
Grujičić Radosav Radan - 159, 160
Guzina Tomo - 65, 147
Gvozdić Petar - 49, 50

11

Haha - 8
Hajnc - 238
Hai Kordel - 219
Hamović Miloš - 5
Hans - Trifunović Miroslav i
Mihailović Draža (**početkom 1944**)
Haralmpijev - 158
Hargrivs Edgar - 213
Hanson H.D. - 82
Harling - 273
Hektor - Damjanović Stevan Leka
Helbich - 53

Herbert - Popović Milovan
Herman, He - He - Đurić Radoslav
Hervart - 263
Hitler Adolf - II, 18, 24
Hojs - 25, 248
Holjevac Veco - 259
Horah - 263
Hugo - Mitranović Borivoje Bora

I

Ignjatović Vučko - 17, 71
Il - Il - Očokoljić Simeon Siniša
Ilić Stanko - 308
Ilijev (Iliev) - Očokoljić Simeon Siniša
Ištvan - Baćović Petar
Ivanišević Radovan - 6, 61, 75, 88, 90, 97,
98, 102, 106, 295
Ivanov - 146, 147
Ivetić Đuro - 20, 61

J

Jakovljević Stjepan - 310
Janković Milutin - 13, 131, 132
Janković Mišo - 304
Janković - 230
Javorac Božo - vidi Cosović Božidar
Jeftić Kamenko
Jelić - Butić Fikreta - 5, 22
Jevdenijević Vojislav - 275
Jevđević Dobrosav - 5, 9, 10, 19-21, 25,
56, 59, 65, 66, 74, 75, 78, 79, 82,
86, 87, 89, 91, 93, 96, 98, 99, 105,
110-112, 114-116, 118, 125-130,
181, 186, 193, 207, 279-281, 295,
302-307, 310
Jevtić Ilija - 181, 182
Jevtić Kamenko - 28, 34
Jodl Alfred - 252
Jo - Jo - Račić Dragoslav
Joksimović Boro - 131
Jovanović Arso - 92, 164
Jovanović Ljubo Patak - 14, 17, 19, 146,
147, 165-167, 208, 249
Jovanović Radivoje Bradonja - 9, 13, 168
Jovanović Slobodan - 2, 3, 9, 12, 46, 195,
197, 198, 200
Jovanović Tihomir - 14
Jovanović Žarko - 16
Jovanović, pukovnik - 116
Jović Vojin - 45
Jovović Jakov - 112, 282

Junjić Marko - 27, 38
Junker - 262, 271
Jurišić - 194

K

Kačavenda Petar - 22
Kadić - 53
Kajtel Vilhelm - 18

Kalabić Nikola - 14, 15, 18, 19, 143, 144,
148, 151, 164, 180, 187, 246, 263
Kalaitović (Kalajitović) Vuk - 133, 162,
208, 236

Kaleb Roko - 255
Kapetanović Aburahman - 180
Kapetanović Miodrag - 22, 25, 119, 123,
188, 254, 255
Karadorđević Petar - 3, 4, 5, 14, 29, 32,
160, 197, 201, 254

Karapandžić Borivoje - 13, 16, 23
Kasalović Zdravko - 89-91, 94, 114, 124
Kastanjero Pietro - 28
Katanić Uroš - 131, 132
Katanić - Ivanišević Radovan
Kavalero Ugo - 292
Kekić Milorad - 35
Keler - 152

Kerović Radivoje - 22, 43, 44, 55, 58
Keserović Dragutin - 10, 15, 18, 19, 56,
57, 145, 165, 167, 169, 207, 212,
Keviš Erih - 234

Kisel Georg - 228, 232
Knežević Radoje - 12
Knežević Živan - 12, 197
Knežević, kapetan - 282
Knežević, potporučnik - i 13
Kogard Rudolf - 228, 229, 231, 232

Kom - Kom - Trifković Svetislav
Komarčević Vladimir - 17, 165, 166
Kondor - Radović Dušan
Konard - 188

Konstantinović Radomir - 143
Konsole (Konzolo) - 284, 294
Koprivica Mihailo - 103
Kops Rainhard - 255, 257
Kora (Kore) - Ostojić Zaharije
Korać Manojlo - 17, 68
Kosanović Stevo Jabučar - 257
Kostić Košta - 132

Košak Vladimir - 306
Košutić Košta - 18
Kosanović Stevo Jabučar - 257
Koup - 211
Kovačević Vidak - 60

Kovačević, kapetan - 86
Kraljević Novica - 303
Krieger, nemački oficir - 107
Krivokapić Ratko - 133
Krizman Bogdan - 3
Kuklić Mirko - 4
Kulačić - 249
Kureš Miloš - 113, 116, 117, 126
Kuzmić Dragutin - 176
Kvisling (Vidkun) - 8

L

Labudović Milorad - 108, 132
Lalatović Mirko-3, 12, 109, 131, 132,214
Lalić Aleksandar Aleksa - 91
Lašić Đorđe Đordije - 4, 9, 30, 131, 153
Latas Branko - IV, 3, 5, 6, 14-16, 20, 23,
24, 25

Lautner Henrih - 127
Lazarević Branko - 25, 128
Lazarević Dušan - 71
Lazarević Jovan Jova - 89, 97
Lazarević Ljubomir - 25, 152
Lazarević Miloje - 133
Lazičić Branislav - 45, 46, 48
Lazović Božidar - 14
Lazović Živan Žika - 14, 149, 150, 165,
166, 182

Leko - Stevan Damjanović
Leon - Simović David Dača
Ler Aleksander - 214, 217, 287, 288
Lida-Gogić Todor
Lindemajer - 230
Lipa Šerif - 59
Lipa Zenel - 59
Lipert - 254, 256
Lipnjak - 254

Liters Rudolf- 24, 117, 237
Lofredo - 284
Long - Mihailović Ljubomir
Lorenc - Miličević Petar
Lorenzo - Mihić Ilija
Lorković Mladen
Lozo Miroslav - 185
Luburić Vjekoslav Maks - 23
Ludvig - Novak Karlo
Lukačević Vojislav - 4, 12, 19, 24, 25, 76,
77, 80, 83,93-95,98, 100, 111,
113-118, 125, 129, 133-135, 145,
146, 148, 152, 217, 244, 246, 248
Luzana Aleksandro - 56

Lj

Ljotić Dimitrije - 2, 13, 67, 69-71, 97, 181, 182, 187, 270
Ljutica - Simović David Dača

M

Maček Vladko 1
Maglajlija - 50
Majetić Bogdan - 40, 42, 53
Majstorović Milić - 160
Makivić Slavko - 157
Marčetić Vukašin - 45, 46, 107
Marić Đorđe Doka - 139, 140
Marić, kapetan - 17
Mario - Trifunović Ilija Birčanin
Marjanović Jovan - 2, 5, 15, 52, 169
Marković Miloš - 145, 150, 158, 159, 162, 165, 166
Marković Pavle - 158
Marković Vojislav - 172
Marković Živojin Žika - 2, 146, 165, **166**, 169, 207, 208, 276
Marović Vasilije - 181, 182
Martinović Ratko - 15, 230
Masalović Miloš - 69, 71, 212
Masterson Tom - 196, 197
Mašek Dragutin-119, 123
Maškov Ante - 23
Matern - 228
Matić Božo - 223
Matićević Mato - 174, 176
Mati Jozef- 15, 16, 222, 225, **228,236**
Maus - Borota Gojko
Mazić Spasoje - 187
Medić Milan - 143
Medo Tomo - 305
Medunić Aco - 43, 44
Mejnard - 132 . . . \ .
Mensvild Valter-219
Mešković Pavle - 2
Mihailović Dragoljub Draža - I, II, III, 1-25, 27, 32, 34, 47, 57, 63-67, 72, 73, 75-79, 83, 86, 88, 89, 95, 108, 117, 125, 128-137, 143, 146, 153, 159, 160, 162, 171, 174, 176, 183, 189, 191, 193-199, 203-214, 216-218, 221-223, 225-230, 237, 240-243, 245, 247, 249, 253, 255, 256, 260-266, 272, 275-277, 280, 281, 288, 305, 306
Mihailović Ljubomir - 14, 153
Mihailović, kapetan - 168'

Mihić Ilija - 6, 20, 61, 81, 88, 91, 98 281 310

Mihovil - Jovanović Ljubo Patak
Mijović Novak - 25, 137, 178, 179, 255, 256
Mijušković Radojica - 112, 129
Mijušković Simo - 73, 113, 286
Mikeloti - 285
Miki - Račić Dragoslav
Milanović Mladen - 45
Miler - 249
Miletić Antun - 23
Miličević Petar - 129
Milikić - 144
Milošević Đoko - 40, 42, 52
Milovanović Košta Pećanac - 1, 2, 3, 15, 18, 27, 67, 230, 231
Milovanović Nikola - 2
Milovanović - 253
Milutinović Vladimir
Minčo - Simić Jevrem Ješa
Mirić Radomir - Ratko - 155
Misa - Marković Miloš
Misita Veselin - 5, 227
Mišić Aleksandar - 6, 16, 226, 227, 229, 231, 232
Mišić Jovan - 45, 107
Mitić Milorad - 15, 18, 130, 144, 159
Mitranović Borivoje Bora - 5, 74, 75, 79, 88, 90, 97, 155, 187
Mitrović Nenad - 15, 16, 221, 222, 228
Mitrović Sveto - 45, 47, 157
Mitrović Tode - 37, 38
Mojsilović Miloje - 68, 72
Moljević Stevan - 3, 6
Momčilović Milorad - 74, 77, 89, 97, 130, 135, 152, 182
Monblan - Borota Gojko
Morgari- 56, 301, 302
More Đordž-211, 212, 219
Mulalić Mustafa - 174
Musakadić Fehim - 76, 78, 90, 91
Musolini Benito - 24
Muslin Đorđe - 11
Mušicki Košta - 67
Muzikravić Marko - 173

N

Narandžić Ratko - 118
Nardeli - 254
Nav - Nav - Bačović Petar
Nedeljković Milovan - 168
Nedeljković Patar - 13

NedićNeško - 17, 19, 163-166, 184, 260, 261,263,264
 Nedić Milan - 1, 2, 8, 13, 16, 17, 23, 43, 67-71, 194, 197,211,221,226, 227, 269, 270, 272,281
 Nenadić Mihailo - 162
 Nešković - 148
 Nikić Bajo - 76, 80, 88, 96, 110, 136
 Nikić Budimir Buda - 70, 71
 Nikolajević Aleksandar Saša- 15, 16
 Nikolić Aleksandar - 6
 Nikolić Košta - 22
 Ninković Dragiša - 145
 Nojbaher Herman - 18, 19, 181, 245, 261, 263, 264, 269, 271, 277
 Novak Karlo Karei - 6, 12, 20, 88, 125, 137,218
 Novak Viktor - 7
 Novaković Ljubo - 15, 73
 Novaković Niko - 194
 Novosel Milorad - 304

O

Obradović Mom. - 154
 Obradović Simeun - 45
 Obradović Toma - 17
 Ocololjić Simeun Siniša - 57, 73, 148, 165, 166, 208
 Omčikus Nikola-119, 123
 Opačić Stanko Čanica - 259
 Orel - Keserović Dragutin
 Orfej - Baćović Petar
 Ostojić Zaharije - 3, 7, 23, 24, 57, 61, 66, 73-76, 81, 82, 87-92, 94, 96-100, 105, 109, 110, 112-118, 124, 126-128, 130-132, 135, 150, 182, 184, 208

P

Pačariz Sulejman Hodža - 185
 Pažet - 213
 Pajović Radoje - 4, 7
 Pajović Todor - 99
 Palošević Miodrag - 16, 18, 101
 Pantelić Dušan - 170
 Pantić Branislav - 9, 15,16, 221, 222, 227-229, 232
 Pantić Dragoljub - 14
 Pantić Jovan - 65, 93-94, 98, 112-113, 115-117, 127
 Pariz - Đurišić Pavle
 Pašali - Momčilović Milorad

Pašić Mustafa -76
 Pažina Ilija - 13
 Pavelić Ante -1, II, 8, 21, 23, 34, 104 186 189,291,313
 Pavlović Dragoslav - 3, 16, 18, 57 70 72, 165-166
 Pejić Manojlo - 5
 Pejović Mitar - 125
 Perhinek Rudolf- 4, 6, 7, 77, 98, 131
 Peride Negri - 199
 Perišić Radojica - 91, 113
 Perišin Rade - vidi Perhinek Rudolf
 Perović Todor Toša - 89
 Peten Anri Filip - 8
 Petričević Boško - 129
 Petrović Dragoljub - 2
 Petrović Branislav (Branivoj) Brana - 56
 Petrović Ivan - 43, 44
 Petrović Marisav - 17, 67, 68, 158, 162
 Petrović Milun - 109
 Pevac Jože - 184
 Pfaferot Verner - 242, 255, 256
 Piaconi Alesandro - 101, 294
 Piletić Velimir - 15, 165-167, 182, 208
 Piniram - Lukačević Vojislav
 Plenča Dušan - 5, 7, 21
 Poleksić - 95
 Poljak, ustaški major - 21
 Popesku - Piletić Vladimir
 Popovac Ismet - 76, 310
 Popović, čet. major - 19
 Popović Đuro - 185
 Popović Rrsto - 239
 Popović Milorad - 103, 125-127, 130
 Popović Niko - 130
 Popović Selimir - 17
 Popović, pukovnik - 226
 Pr - Pre - Raković Predrag
 Predavač Vladimir - 23, 189
 Predavač Tugomir - 6
 Prezelj Ivan - 186
 Primijeri Klemento - 282, 283
 Protić Vukašin - 56
 Prpić - 307
 Pupovac Jovan - 153, 155
 Purić Bižudar -3,11

R

Račić Puniša - 1
 Rade - vidi Perhinek Rudolf
 Radenković Gradimir - 186
 Radić Rade Radoslav - 5, 22, 45, 48-50, 107

- Radojević Milutin - 15, 19, 167
 Radojević Spasoje - 17
 Radojlović Miloš - 61, 105, 173
 Radonjić - 153
 Radosavljević Miloš - 17, 145, 165, 166
 Radovan - Grjičić Radosav Radan
 Radovanović Dragomir - 12
 Radovanović Jovan - 14
 Radović Dušan - 13, 18, 144, 145, 162, 208
 Radulović Borivoje - 61, 74, 93, 98, 112, 114-118, 128
 Radunović Marko - 112
 Rajković Darinka - 14
 Rajković Radmila - 14
 Rajković Stana - 14
 Rajković Dragiša - 165
 Rakočević Milo (Milan) - 79, 88
 Raković Predrag - 11, 17, 18, 66, **72, 109**, 132, 145, 164-166, 208
 Raonić Dobrosav - 143
 Ras - Ras - Kalabić Nikola
 Rašović - 31
 Ratibor - Mitić Milorad
 Ribar Ivo Lola - 7
 Ristović Milorad - 109
 Roata Mario - 20, 59, 61, 279-280, 282-284, 287-288, 291, 293, 301-302
 Robertson Carls - 146
 Rokvić Mane - 16, 101, 105, 154, 243, 252-254
 Rotaj Emil - 37, 38
 Rozenhof Volke - 25, 182
 Rukavina Jozo - 23
 Rupnik Leo - 8, 182
 Ruso - 56
 Ružić Ivan - 80, 90, 91, 96, 98, **124, 153**
 Rutam Džasper - 208
 Ruzvelt Franklin - 146

 Salatić Danilo - 93, 100, **110, 136**
 Sajc Albert - 218, 219
 Samardžić Petar - 65, 187
 Samodol Krešimir - 154
 Santovito Ugo - 283, 184
 Sendić Josim - 170
 Selbi Nil - 207, 208
 Servatzy Vjekoslav - 119, 123, 256
 Simić Jfyrem^{Ješa} - 13, 14, 19, 144, 148, 150, 160, 162, 163, 165-167, 246,
 Simović David Dača - 72, 131, 152
 Sinčić David - 22
 Smiljanić Dušan - 128, 145, 164-166, 173
 Smederevac Đuro - 68
 Spigo Umberto - 97, 98, 100, 102, 283, 284, 294, 298
 Stakić Branko - 40, 42, 53
 Stanić Nada - 186
 Stanisavljević Đuro - 5
 Stanišić Bajo - 4, 20, 51, 58, 66, 75, 88, 90-93, 98, 111, 114, 125-129, 207, 216, 217, 239, 286, 287, 294
 Stanković Milan - 45
 Stepinac Alojzije - II, 23, 186, 191
 Stilinović Fredo - 119, 123
 Sto - Sto Ostojjić Zaharije
 Stojanović Bogosav - 128
 Stojanović Milan - 153
 Stojanović Mladen - 19, 48
 Storeli - 237
 Strugarević Emilija - 13
 Stüde Marin - Milanović Milan - 81
 Sulejmanpašić Kuhad - Beco - 307
 Subotić Vukašin - 43, 44
 Sulberger Sajrus - 198
 Svilokos Nino - 60, 101

 Šaponjić Branko - 133
 Šarčević Đokan - 53
 Šarković Božidar Boža - 180
 Šarnbek - 311
 Šator Dragoljub - 45
 Šehić Nusret - 1
 Šimić Franjo - 115
 Šimoković - 312
 Šojat Ivan - 40, 42
 Šoškić David - 81, 101
 Šoškić Branko - 19, 302
 Šterker Rudolf - 19
 Štetner Valter - 238, 241
 Šubašić Ivan - 3, 201, 266, 267
 Šumonja - Šušnjar Đuro Duda - 257, 258
 Švarc - Ajdačić Filip

 Tajfer - 256
 Tasovac Đoko - 110
 Teslić Vladimir - 119, 123
 Tešanović Lazar - 5, 22, 45-47, 107
 Teton - Nedić Neško
 Tiler - 249

Tito - Broz Josip
Todić Cvijetin - 22, 40, 42
Todorović Borislav Bora (Lo-La) - 219
Todorović Boško - 5, 28, 33, 34, 148, 302
Todorović Stanko - 45
Todorović Života - 171
Tomašević Branislav - 35
Tomaševich Jozo - 2, 5, 7, 19
Tomić Vukole - 76
Topalović Dragomir - 164, 166
Trifunac - 167
Trifković Svetislav - 14, 165, 166, 184

Trifimović Ilija Birčanin - 1, 5, 10, 20, 21,
60, 74, 79, 82, 88, 96-98, 101, 105,
216, 279, 280, 281
Trifunović Miroslav - 3, 12, 153, 164, 165,
167, 173, 181, 184, 253, 275-277
Trišić Jovan - 15
Trivunčić Mitar - 45, 48
Tufegdžić Vojislav - 148
Tuka-I, 8
Tupanjanin Miloš - 3
Turner Harold - 15, 70, 228, **234, 235**

U

Urumović Konstantin - 37, 38
Uzelac Branko - 119, 123

V

Vagner - 262
Vajel (Vejel) - 19, 260
Vajks Maksimilijan - III, 18, 241, 242, 244
Vasić Dragiša - 3, 10, 16, 70, 72, 76
Vejd Robert - 211, 212, 218, 219
Velimirović Nikolaj - 186
Vesić Vlastimir- 165, 166, 167
Vesković Andrija - 80, 90, 91, 100, 114,
115, 117, 126-129, 134
Vesović Milan - 22
Vi - Vi - Vesić Vlastimir
Vidačić Milorad- 125, 129, 187
Vignjević Miloš - 149, 165, 166
Vidović Vid - 45, 48
Viktor - Vesić Vlastimir
Vilda - Jevđević Dobrosav
Vilke - 273
Vilson Henri - 210
Vinke - 228
Viško - Jevtić Ilija i Marović Vasilije
Vlaisavljević Stojan - 257, 258
Vlašić Ilija - 257, 258

Vojteh - 17
Vrančić Vjekoslav - 301, 303, 307
Vranješević Slavoljub - 5, 12, 22, 24 107
155, 156, 158, 172
Vrede - 252, 263-265, 273
Vučić - 66
Vučković Zvonimir Zvonko - 17, 57 72
108, 109, 128, 129, 132, 145, 162
164, 166, 208
Vujović Čedo - 71
Vuk - Damjanović Stevan Leka
Vukadinović Savo - 136, 152, 153
Vukasović Nenad - 94, 95
Vukasović - 254
Vukčević Branislav - 94, 95, 111, 153
Vukić, ustaški oficir - 64
Vuletić Jovo - 119, 123

Z

Zal Georgije - 15
Zani Frančesko - 286, 287
Zanusi Đakomo - 295
Zečević Vladimir - 65, 66, 113, 126
Zelmajer Jozef - 265
Zenit - Pavlović Dragoslav
Zlatar Petar-310
Zogu Ahmedberg - 91

Ž

Željковиć Boško - 127
Živanović Sergije - 156, 158, 184
Živković Petar - 89
Žujović Mladen Mlada - 3, 5, 138, 154

Šifre i pojmovi

11 - Nemci
22 - Italijani
33 - Ustaše
44 - Domobrani
55 - Muslimani
88, 570, 1001 - Mihailović Draža
222 - Ostojić Zaharije
253 - Damjanović Stevan Leka
562 - Jevtić Ilija i Marović Vasilije
573 - Đujić Momčilo
860 - Miodrag Damjanović, general
T - 25 - Ljotić Dimitrije

Abver (Abwehr) - Nemačka obaveštajna i
kontraobaveštajna služba
BBC - British Broadcasting Corporation -
Britanska radiodifuzija (Radio - London)
MVAC - Milizia Volontaria Anticomunista
- Antikomunistička dobrovoljačka milicija
OSS - Office of Strategic Servis - Ratna
obaveštajna služba SAD
OVRA - Opera Vigilanza Ripresiane
Antifascista - Služba za nadzor i suzbijan-
je antifašista
PRO - Public Record Office - Centralni
državni arhiv V. Britanije u Londonu
PWE - Political War Establishment -
Uprava za vođenje političkog rata
SIM - Servizio Informazione Militare -
Italijanska vojnoobaveštajna služba
SOE - Special Operations Executive -
Uprava za specijalne operativne zadatke

<i>Predgovor</i>	I
<i>Uvod</i>	1

D O K U M E N T I

PRVI DEO

Dokumenti četničkog porekla

1. Uputstvo Draže Mihailovića o mobilizaciji i odnosu prema okupatorima	27
2. Pomirljiv odnos četnika prema Italijanima	28
3. Sporazum četnika i Italijana o zaposedanju Goražda	28
4. Instrukcija Draže Mihailovića Đorđu Lašiću i Pavlu Đurišiću	29
5. Sporazum Višegradskog četničkog odreda sa Nemcima	33
6. Nema suprotstavljanja Nemcima	34
7. Naredba četnicima da prokazuju pripadnike partizanskog pokreta	35
8. Naredba Jezdimira Dangića o saradnji sa Nemcima	36
9. Sporazum Uroša Drenovića sa ustašama o priznavanju vlasti NDH	37
10. Sporazum Ozrenskog, Trebavskog i Odreda "Kralj Petar II" o priznavanju NDH	40
11. Pregovori Majevičke četničke grupe o priznavanju NDH	43
12. Odluka četničkih odreda o saradnji sa NDH	45
13. Sporazum odreda "Borje" i predstavnika NDH o saradnji	49
14. Sporazum četnika i nacionalističkih vođa sa guvernerom Crne Gore	51
15. Dopuna sporazuma Ozrenskog i Trebavskog odreda i predstavnika NDH	53
16. Ponuda Majevičke grupe nemačkoj komandi za saradnju	55
17. Izvod iz knjige primljenih depeša Draže Mihailovića u avgustu 1942	55
18. Izvod iz knjige poslatih depeša Draže Mihailovića u avgustu 1942.	57
19. Obaveze četnika da svoje pokrete prijave Italijanima	57
20. Naređenje da četnici obezbeđuju pokrete Nemaca	58
21. Poruka Draže Mihailovića fašističkom oficiru	59
22. Italijni noružavaju, plaćaju i opremaju četnike	59
23. Italijani naoružavaju četnike u Dalmaciji i Lici	60
24. Ovlašćenje Draže Mihailovića kapetanu Đuri Ivetiću za legalizaciju kod okupatorskih vlasti	61
25. Uputstvo o načinu primanja piata od italijanskih vlasti	62
26. Izveštaj Pavia Đurišića Draži Mihailoviću o poseti guvernera Crne Gore	63
27. Poziv četnicima na pregovore sa Nemcima	64
28. Obaveštenje Dobrosava Jevđevića o daljoj legalizaciji četnika	65
29. Italijani prevoze četnike za borbe u Bosni	66
30. Izveštaj Predraga Rakovića Draži Mihailoviću o legalizaciji četnika	66
31. Izvod iz knjige primljenih depeša Draže Mihailovića od 12. do 19. decembra 1942.	73
32. Izvod iz knjige primljenih depeša Draže Mihailovića od 21. do 29. decembra 1942.	75
33. Izvod iz knjige primljenih depeša Draže Mihailovića od 1. januara 1943.	76

34. Izvod iz knjige poslatih depeša Draže Mihilovića od 3.- 8. januara 1943.	77
35. Izvod iz knjige poslatih depeša Draže Mihailovića od 12. - 31. januara 1943.	§0
36. Izveštaj Dobrosava Jevđevića Draži Mihailoviću 0 saradnji četnika i Italijana u Dalmaciji	81
37. Izveštaj Pavia Đurišića Draži Mihailoviću o zločinima nad muslimanima	83
38. Italijani snabdevacu četnike iz Bosne	86
39. Izvod iz knjige poslatih depeša Draže Mihailovića od 1. do 19. februara 1943.	87
40. Oznake i kodovi za okupatore i kvislinge	92
41. Izveštaj o sadejstvu sa italijanskim jedinicama kod Konjica	94
42. Izvod iz knjige primljenih depeša Draže Mihailovića od 7. - 25. februara 1943.	96
43. Molba da Italijani naoružaju četnike	99
44. Plan Zaharija Ostojića za dejstva četnika, Italijana i Nemaca	99
45. Izjava generala Spiga o stanju četnika u Dinarskoj diviziji	100
46. Izveštaj Momčila Đujića o saradnji sa Italijanima	102
47. Nemci pozivaju četničke komandante na konferenciju u Banja Luci	107
48. Rezultat razgovora Predraga Rakovića sa Krigerom	107
49. Izvod iz knjige primljenih depeša Istaknutog dela štaba Draže Mihailovića	109
50. Sporazum četnika i ustaških vlasti u Gospiću	119
51. Nemci daju municiju četnicima kod Jablanice	124
52. Izvod iz knjige primljenih depeša Draže Mihailovića od 16. - 22. marta 1943.	125
53. Draža Mihailović obaveštava Vojislava Lukačevića o dolasku Italijana u pomoć	133
54. Draža Mihailović traži angažovanje italijanskih trupa	133
55. Zahvalnost Draže Mihailovića na brznoj intervenciji italijanskih trupa	135
56. Naredenje Draže Mihailovića Miloradu Momčiloviću za saradnju sa Italijanima	135
57. Isključenje iz srpstva i pravoslavlja zbog neposlušnosti prema četnicima	136
58. Mihailovićeve depeše Pavlu Đurišiću i Karlu Novaku za vezu sa okupatorima	137
59. Pismo Momčila Đujića Mladenu Žujoviću o saradnji sa Italijanima	138
60. Momčilo Đujić spasava crnokošuljaše	139
61. Zabrana za otvaranje vatre na Nemce u Lici	141
62. Prijateljstvo Momčila Đujića i Italijana	141
63. Naredenje Petra Bačovića za saradnju sa Nemcima u Hercegovini	142
64. Narod se više plaši četnika nego okupatora	143
65. Izveštaj Dušana Radovića Draži Mihailoviću o saradnji četnika, Nemaca i Bugara	144
66. Izvod iz knjige poslatih depeša Draže Mihailovića u novembru 1 decembru 1943.	I ⁴⁵
67. Uputstvo štaba nevesinjskog korpusa za saradnju sa Nemcima u Hercegovini	147
68. Izvod iz knjige primljenih depeša Draže Mihailovića u decembru 1943.	148
69. Izvod iz knjige primljenih depeša Draže Mihailovića u januaru 1944.	149
70. Zabranjuje se napad na Nemce u Srbiji	'
71. Izvod iz knjige primljenih i poslatih depeša Draže Mihailovića u januaru i februaru 1944.	
72. Izveštaj o saradnji četnika i Nemaca u Dalmaciji^	153
73. Nemačke radio - stanice u borbenom rasporedu četnika	156
74. Sastajanje četnika sa Nemcima u Banja Luci	157

75. Četnici, Nemci, Bugari i Ijotičevci zajedno u napadu	158
76. Draža Mihailović traži snažniji napad Nemaca i Bugara	159
77. Pismo Draže Mihailovića Miloradu Mitiću o značaju sadejstva okupatora, kvislinga i četnika	160
78. Zločin nad narodom-zasluga za unapređenje	160
79. Pismo Jevrema Simića Draži Mihailoviću o saradnji četnika sa Nemcima i Bugarima u zapadnoj Srbiji	162
80. Uputstvo Nikole Kalabića za odnose sa Nemcima	163
81. Izvod iz knjige poslatih depeša Draže Mihailovića u maju 1944.	164
82. Četničko-okupatorski plan napada na partizane na Bukulji	168
83. Pismo Zivojina Matkovića Nemcima o palim savezničkim avijatičarima	169
84. Četnici u Sremu zajedno sa Nemcima i domobranima	170
85. Ovlašćenje Draže Mihailovića za vođenje pregovora sa bugarskim okupatorima	171
86. Četnici u Bosni traže municiju od Nemaca	171
87. Naređenje Neška Nedića za saradnju sa Nemcima u zapadnoj Srbiji	172
88. Zajednički četničko-nemački štab u Kragujevcu	173
89. Pismo Draže Mihailovića ustaškom poručniku o potrebi saradnje	174
90. Naredba Draže Mihailovića o unapređenju ustaškog poručnika	176
91. Saradnja četnika Momčila Đujića sa Nemcima	178
92. Pismo Nikole Kalabića Nemcima o isporuci municije četnicima	180
93. Ovlašćenje komandanta Srbije oficiru za vezu sa ustašama	180
94. Izvod iz knjige primljenih depeša Draže Mihailovića u januaru 1945.	181
95. Četnici u ulozi zaštitnice Nemcima	183
96. Izvod iz knjige poslatih depeša Draže Mihailovića u 1945.	183
97. Nemački instruktor obučava četnike Dinarske divizije	188
98. Poruka Draže Mihailovića Anti Paveliću	189
99. Pismo Draže Mihailovića Alojziju Stepincu	191

DRUGIDEO

Dokumenti jugoslavenske izbegličke vlade

1. Obaveštenje poslanstva u Madridu vladi u emigraciji o delatnosti vojvode Jevđevića	193
2. Izveštaj vladi u emigraciji o četničko-italijanskoj saradnji	194
3. Stav Slobodana Jovanovića po pitanju ustanka	195
4. Predsednik vlade traži objašnjenje o saradnji četnika sa Italijanima	195
5. Britanci vide Dražu Mihailovića kao kvislinga	196
6. Ed memoar Slobodana Jovanovića o optužbama protiv Mihailovića	198
7. Fotić traži demanti Mihailovićeve saradnje sa okupatorima	198
8. Sovjetska vlada o četničko-okupatorskoj saradnji	199
9. Reagovanje britanske vlade na govor Draže Mihailovića u Lipovu	199
10. Kralj Petar osuđuje saradnju sa okupatorima	201

TREĆI DEO

Dokumenti Velike Britanije

1. Britanski savet Mihailoviću za diskretnu saradnju sa Italijanima	203
2. Britanske ocene o kvislinškom karakteru četnika	206
3. Britanski zahtev Mihailoviću za antiokupatorsku delatnost	207
4. Zaoštreni britanski odnosi sa Mihailovićem zbog saradnje sa okupatorima	209
5. Britanski zahtev Mihailoviću da izvrši dve sabotaze	210

6. Izveštaj britanskih oficira o saradnji četnika sa okupatorima	211
7. Upozorenje britanskog generala Padžeta Mihailoviću zbog saradnje sa Nalcima	213
8. Zabrinutost brigadira Armstronga za britansko i američko osoblje kod četnika zbog saradnje sa Nalcima	214

ČETVRTI DEO

Dokumenti Sjedinjenih američkih država

1. Američka zvanična ocena o profašističkom karakteru četnika	215
2. Izveštaj Ureda za strategijske službe o saradnji četnika sa okupatorima i ustašama	217
3. Izveštaj Ureda za strategijske službe o saradnji četnika u Sloveniji sa Italijanima	218
4. Američki oficiri mole Mihailovića da otpočne borbu protiv Nemaca	218

PETI DEO

Dokumenti Nemačkog rajha

1. Ponuda Draže Mihailovića Nalcima za saradnju	221
2. Nemački poziv Draži Mihailoviću za sastanak i pregovore o saradnji	222
3. Draža Mihailović traži oružje od Nemaca	223
4. Pismo Draže Mihailovića Nalcima	225
5. Predlog Harolda Turnera povodom Mihailovićeve ponude za saradnju	226
6. Obecanja Draže Mihailovića data Nalcima na sastanku u selu Divci	228
7. Pregovori Jezdimira Dangića sa Nalcima	234
8. Italijansko posredovanje povodom molbe Pavia Đurišića Nalcima	236
9. Spremnost Pavia Đurišića da se pod nemačkom komandom bori na Istočnom frontu	237
10. Četnici u operaciji "Svare" pod komandom nemačkih podoficira	239
11. Četnici u ulozi nosačkih bataljona u operaciji "Svare"	240
12. Draža Mihailović jača veze sa Nalcima	241
13. Vojvode Đujić, Drenović i Rokvić izvršavaju naređenja nemačkih komandi	242
14. Sporazum između komandanta Jugoistoka i Vojislava Lukačevića o saradnji	244
15. Uputstvo komandanta Jugoistoka o načinu sklapanja sporazuma sa četnicima	244
16. Sporazum Jevrema Simića i Nikole Kalabića sa Nalcima	246
17. Molba Vojislava Lukačevića Nalcima da mu omoguće sastanak sa Pavlom Đurišićem	246
18. Sporazum komandanta Jugoistoka sa komandantom Ravaničke brigade	247
19. Premeštaj nemačkog oficira za vezu iz štaba Lukačevića u štab Đurišića	248
20. Sporazum Krajskomandanture u Zaječaru i komandanta Timočkog korpusa o saradnji	249
21. Sporazum između vojnoupravnog komandanta Jugoistoka i Jevrema Simića	250
22. Četnici pod komandom Đujića, Rokvića i Bačovića u službi Nemaca	252
23. Pregovori Predraga Rakovića sa Nalcima po nalogu Draže Mihailovića	253
24. Pregovori Momčila Đujića sa Nalcima	254
25. Vojvoda Đujić nudi saradnju nemačkoj komandi	255
26. Četnici u severnoj Lici - hrvatska borbena zajednica	257
27. Deset hiljada četnika u nemačkoj operaciji 'Trumpf'	260

28. Draža Muhailović isporučuje žito u Rajh	262
29. Pregovori Mihailovićevih opunomoćenika sa Nemcima u Topoli	263
30. Nemci snabdevaju četnike u Srbiji oružjem i municijom	265
31. Savetovanje u Komandi Jugoistoka o prihvatanju hitnih ponuda Draže Mihailovića o saradnji	266
32. Generalštab Vermahta je za čvršće vezivanje Mihailovića sa Nemcima	271
33. Razmatranje ponuda Draže Mihailovića u Komandi Jugoistoka	273
34. Zahtev za kažnjavanje četničkog komandanta zbog prepada na Nemce	274
35. Povlačenje četnika iz Srbije zajedno sa Nemcima	275
36. Četnici pomažu povlačenje nemačkih trupa u Bosni	275
37. Četnici iz Srbije u zaštiti nemačkih trupa u povlačenju	276
38. Pregovori nemačke Vrhovne komande i četničkih predstavnika o razmeštaju četnika u Bosni	277

ŠESTI DEO

Dokumenti Kraljevine Italije

1. Razgovori Birčanina i Jevđevića sa Italijanima	279
2. Izjava Dobrosava Jevđevića o lojalnom držanju četnika prema Italijanima	281
3. italijanski oficir izdaje naređenje četničkom komandantu	282
4. Četnici - Antikomunistička dobrovoljačka milicija	283
5. Italijanska pohvala četnika u Crnoj Gori	286
6. Italijani naoružavaju četnike u Crnoj Gori	286
7. Devetnaest hiljada četnika pod italijanskom komandom	287
8. Pavelić odobrava dejstva četnika iz Crne Gore u NDH	288
9. Status i uloga Antikomunističke dobrovoljačke milicije	289
10. Četnici u sastavu italijanskih snaga u operaciji "Vajs"	291
11. Naoružavanje i opremanje četnika za učešće u operaciji "Vajs"	292
12. Italijanski oficiri nadziru četničke komandante	293
13. Četnici u operaciji "Vajs" pod komandom italijanskih oficira	296

SEDMI DEO

Dokumenti Nezavisne države Hrvatske

1. Razgovori Dobrosava Jevđevića i Vjekoslava Vrančića	301
2. Razgovori ustaških i nemačkih predstavnika sa Jevđevićem u Dobrom Polju	303
3. Sporazum Slavka Bjelajca sa predstavnicima NDH	307
4. Dobrosav Jevđević traži od vlasti NDH bolničke usluge za četnike	310
5. Četnici i fašisti pale i pljačkaju srpska sela	311
6. Četnici i pripadnici vojske NDH zajedno kod Gacka	312
7. Pavelićeva naredba o bezbednom transportu četnika popa Đujića preko Zagreba	312
Lična imena i pseudonimi	325

Branko Latas

SARADNJA ČETNIKA DRAŽE MIHAILOVIĆA
SA OKUPATORIMA I USTAŠAMA (1941-1945)

Izdavač

Društvo za istinu o antifašističkoj narodnooslobodilačkoj
borbi u Jugoslaviji (1941-1945)
Beograd, Sremska 2

Za izdavača

dr. Radoslav Ratković

Dizajn korica

Miloš Majstorović

Lektura i korektura

Milana Nenadić

Štampa

Udruženje *Nauka i društvo* Srbije
Beograd, Božidara Adžije 11a

Tiraž

300

Beograd, 1999.